

ISTORIJA
JUGOSLAVIJE

ПЕРСПЕКТИВЕ
PERSPEKTIVE

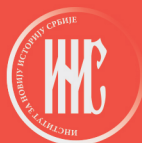
МЛАДИХ
MLADIH

ИСТРАЖИВАЧА СА
ISTRAŽIVAČA SA

ПОСТЈУГОСЛОВЕНСКОГ
POSTJUGOSLOVENSКОГ

ПРОСТОРА
PROSTORA

MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
15 – 18. OKTOBAR 2024.

MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP

**„ISTORIJA JUGOSLAVIJE:
PERSPEKTIVE MLADIH ISTRAŽIVAČA SA
POSTJUGOSLOVENSKOG PROSTORA“
BEOGRAD, 15 – 18. OKTOBAR 2024.**

Program naučnog skupa i knjiga apstrakata

**Institut za noviju istoriju Srbije,
Beograd, 2024.**

**MEĐUNARODNI PROGRAMSKI ODBOR MEĐUNARODNOG NAUČNOG SKUPA
„ISTORIJA JUGOSLAVIJE: PERSPEKTIVE MLADIH ISTRAŽIVAČA
SA POSTJUGOSLOVENSKOG PROSTORA“**

Ana Panić, Muzej Jugoslavije, Beograd
prof. dr Biljana Šimunović Bešlin, Filozofski fakultet, Novi Sad
prof. dr Borče Ilievski, Filozofski fakultet, Skoplje
dr Dragan Bakić, Balkanološki institut SANU, Beograd
dr Dragomir Bondžić, Institut za savremenu istoriju, Beograd
prof. dr Igor Duda, Filozofski fakultet, Pula
dr Ivan Laković, Istorijski institut Univerziteta Crne Gore, Podgorica
dr Ivana Dobrivojević Tomić, Institut za savremenu istoriju, Beograd
dr Jure Ramšak, Znanstveno-raziskovalno središte, Kopar
prof. dr Klaus Buhenu, Universität Regensburg, Regensburg
dr Ljiljana Dobrovšak, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb
prof. dr Ljubica Jančeva, Institut za nacionalna istorija, Skoplje
akademik prof. dr Ljubodrag Dimić, Srpska akademija nauka i umetnosti, Beograd
prof. dr Martin Previšić, Filozofski fakultet, Zagreb
dr Milan Terzić, direktor Arhiva Jugoslavije, Beograd
dr Nemanja Radonjić, Filozofski fakultet, Beograd
dr Sanja Petrović Todosijević, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd
dr Sonja Dujmović, Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo
dr Srđan Mičić, Filozofski fakultet, Beograd
dr Stipica Grgić, Hrvatski institut za povjest, Zagreb
prof. dr Tanja Petrović, Institut za kulturne in spominske študije ZRC SAZU, Ljubljana
dr Vesna Aleksić, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd
dr Vladan Jovanović, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd

**ORGANIZACIONI ODBOR MEĐUNARODNOG NAUČNOG SKUPA
„ISTORIJA JUGOSLAVIJE: PERSPEKTIVE MLADIH ISTRAŽIVAČA
SA POSTJUGOSLOVENSKOG PROSTORA“**

dr Aleksandar Stojanović, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd
dr Davor Stipičić, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd
dr Natalija Dimić Lompar, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd
MA Nikola Koneski, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd (sekretar skupa)
dr Ognjen Tomić, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd (sekretar skupa)
dr Vesna Aleksić, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd
dr Vesna Đikanović, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd

---

OGNJEN TOMIĆ

Liberalizacija jugoslovenske spoljne trgovine nakon reformi privrede 1961. i 1965. godine

Jugoslovenska spoljnotrgovinska razmena prošla je kroz značajne promene tokom šezdesetih godina prošlog veka. Od relativno zatvorene države, koja je imala klirinške trgovinske sporazume sa većinom zemalja, Jugoslavija se sredinom šezdesetih godina transformisala u državu sa liberalizovanom trgovinskom razmenom, što joj je omogućilo da uđe u GATT 1966. godine, i privremeno, uspostavi konvertibilnost dinara. Otvaranje zemlje prema inostranom tržištu bio je jedan od ciljeva liberalnih ekonomskih reformi koje su preduzete u Jugoslaviji tokom šezdesetih godina, a koje su ostale poznate pod nazivom „Mala reforma“ iz 1961, i „Velika reforma“ iz 1965. godine. Ove reforme trebalo je da dovedu do transformacije jugoslovenske proizvodnje sa ekstenzivne na intenzivnu, povećaju produktivnost rada, omogućće veću slobodu tržišta i cena, i dodele više samostalnosti jugoslovenskim preduzećima. Na osnovu arhivske građe, statističkih podataka, kao i relevantne literature, ovaj rad prikazuje u kojoj meri su ciljevi reforme ostvareni u oblasti spoljne trgovine i analizira razloge zbog kojih nije došlo do, za jugoslovensku državu, zadovoljavajućih rezultata na ovom polju. Nemogućnost reforme da dovede do željene transformacije privrede dovela je do njenog postepenog napuštanja tokom sedamdesetih godina. S obzirom na to da nije postojao definitivan i zvaničan trenutak kada je reforma napuštena, u ovom radu analiziran je i prvi period nakon napuštanja reforme 1971–1975. godine, ali i drugi (1975–1980), kako bi se dobila celovitija slika jugoslovenske spoljne trgovine u ovom periodu. Izučavanjem spoljnotrgovinske razmene i reformi koje su sprovedene, dolazi se do boljeg razumevanja jugoslovenske privrede i društva, i problema koji su pratili ovu državu, što čini ovu temu značajnom za čitavu istoriju Jugoslavije.

Ognjen (Miloš) Tomić, rođen je 29. oktobra 1995. godine u Beogradu. Završio je osnovne (2018) i master (2019) studije istorije na Filo-

---

zofskom fakultetu u Beogradu, gde je i doktorirao 2024. godine odbranivši disertaciju pod naslovom „Trgovinski odnosi Italije i Jugoslavije 1963–1978, pod mentorstvom prof. dr Dubravke Stojanović. Zaposlen je u Institutu za noviju istoriju Srbije u zvanju naučnog saradnika. Objavio je više naučnih radova iz oblasti jugoslovensko-italijanskih odnosa i ekonomske istorije Jugoslavije. Govori engleski i italijanski jezik.